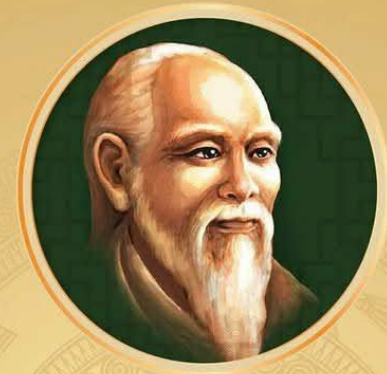

SỞ VĂN HOÁ, THỂ THAO VÀ DU LỊCH TỈNH HƯNG YÊN
DEPARTMENT OF CULTURE, SPORTS AND TOURISM OF HUNG YEN PROVINCE

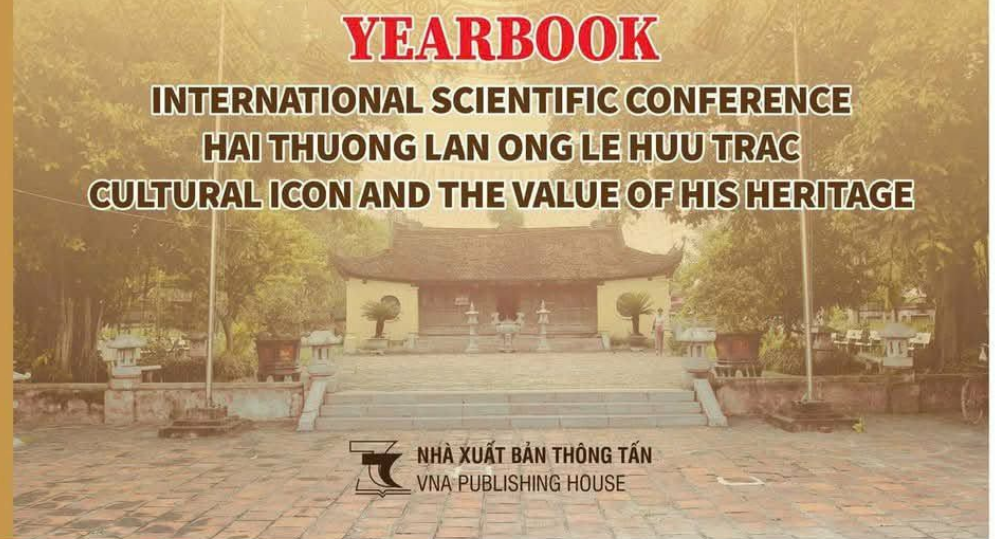

KỶ YẾU

**HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC TẾ
HẢI THƯỢNG LÂN ÔNG LÊ HỮU TRÁC
DANH NHÂN VĂN HOÁ VÀ GIÁ TRỊ DI SẢN**

YEARBOOK

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
HAI THUONG LAN ONG LE HUU TRAC
CULTURAL ICON AND THE VALUE OF HIS HERITAGE**

 NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TẤN
VNA PUBLISHING HOUSE

KỶ YẾU
**HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC TẾ
HẢI THƯỢNG LÂN ÔNG LÊ HỮU TRÁC
DANH NHÂN VĂN HOÁ VÀ GIÁ TRỊ DI SẢN**

9 786326 105273 2

SÁCH KHÔNG BÁN

SỞ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH TỈNH HƯNG YÊN
DEPARTMENT OF CULTURE, SPORTS AND TOURISM OF HUNG YEN PROVINCE

KỶ YẾU
HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC TẾ
HẢI THƯỢNG LÃN ÔNG LÊ HỮU TRÁC
DANH NHÂN VĂN HÓA VÀ GIÁ TRỊ DI SẢN

YEARBOOK
INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
HAI THUONG LAN ONG LE HUU TRAC
CULTURAL ICON AND THE VALUE OF HIS HERITAGE

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TẤN
VNA PUBLISHING HOUSE

13. Nữ công thăng lãm của Lê Hữu Trác trong truyền thống biên soạn “nữ huấn” ở Việt Nam ThS. Mai Thị Thu Huyền	161
14. Dịch thuật và nghiên cứu về Lê Hữu Trác, nhìn dưới góc độ Mỹ học tiếp nhận ThS. Nguyễn Thị Sông Hương	173
15. Bộ “Y tông tâm lĩnh” qua phản ánh của một số tài liệu triều Nguyễn PGS.TS. Vương Thị Hương, TS. Nguyễn Thị Dương	197
16. Về việc tổ chức khắc ván và bảo quản bộ “Hải Thượng y tông tâm lĩnh” của Lê Hữu Trác ở Bắc Ninh Nguyễn Quang Khải	210
17. Tiếp cận diễn ngôn văn hóa đối với tiếp nhận tác phẩm du ký của Lê Hữu Trác TS. Nguyễn Hữu Lễ	218
18. Tri thức y học dân tộc của Lê Hữu Trác qua sách “Ấu ấu tu tri”- TS. Đinh Mỹ Linh	228
19. “Hải Thượng y tông tâm lĩnh”, bản chữ Hán Nôm, bản chữ Việt, từ góc nhìn văn bản học và kiến nghị Đặng Văn Lộc	238
20. Bản khắc in sách thuốc trẻ em “Ấu ấu tu tri” của Hải Thượng Lãn Ông GS.TS. Đinh Khắc Thuân	246
21. Một bản dịch Pháp ngữ “Thượng kinh ký sự” của Lê Hữu Trác PGS.TS. Nguyễn Thanh Tùng - ThS. Trịnh Thuỳ Dương	256
22. Nội dung và giá trị y học “Nội kinh yếu chỉ” của Lê Hữu Trác NCS, BS CKII. Nguyễn Quốc Việt	270

PHẦN THỨ HAI

VẤN ĐỀ THÂN THỂ, SỰ NGHIỆP, QUÊ HƯƠNG VÀ THỜI ĐẠI CỦA HẢI THƯỢNG LÃN ÔNG LÊ HỮU TRÁC	277
23. Dấu ấn “Cổ hương” trong “Thượng kinh ký sự” - NNC. Phạm Quang Ái	278
24. Cái tôi cá nhân trong “Thượng Kinh ký sự” - Nhà văn Đức Ban	293
25. Vài tư liệu về Tham đốc tỉnh quận công và gia đình Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác qua gia phả dòng họ Lê Hữu tại Hương Sơn - Hà Tĩnh - TS. Nguyễn Tùng Linh	301
26. Đặc sắc “Thượng kinh ký sự” (Lê Hữu Trác) qua đoạn trích “Vào phủ chúa Trịnh” ThS. Nguyễn Thị Thu Hiền	307
27. Hình tượng người trí thức thời loạn trong “Thượng kinh ký sự” của Lê Hữu Trác TS. Hà Ngọc Hoà - ThS. Huỳnh Văn Thắng	314
28. Những nét tương đồng giữa Lê Hữu Trác và Nguyễn Thiếp - TS. Nguyễn Mạnh Hoàng	323
29. Hải Thượng Lãn Ông - nhà văn giàu nhân cách văn hóa PGS.TS, Nhà văn Lê Thị Bích Hồng	332
30. Chân dung kẻ sĩ thời loạn qua thơ văn Lê Hữu Trác - ThS. Nguyễn Minh Huệ	344
31. Câu chuyện Lê Hữu Trác tái ngộ cố nhân trong “Thượng kinh ký sự” nhìn từ quan niệm Nho giáo PGS.TS. Bùi Thị Thanh Mai	354

HÌNH TƯỢNG NGƯỜI TRÍ THỨC THỜI LOẠN TRONG *THƯỢNG KINH KÝ SỰ* CỦA LÊ HỮU TRÁC

TS. Hà Ngọc Hoà, ThS. Huỳnh Văn Thắng

Tóm tắt: *Thượng kinh ký sự* của Lê Hữu Trác là thiên phóng sự kể về chuyến tác giả được điều lên kinh chữa bệnh cho thế tử Trịnh Cán vào mùa xuân năm 1872. Thông qua câu chuyện chữa bệnh, tác phẩm không chỉ phơi bày hiện thực cuộc sống kinh thành Thăng Long, nhất là hiện thực cuộc sống trong phủ chúa mà còn bộc lộ những suy nghĩ của người trí thức về công danh, phú quý và ước muốn lui về ẩn dật trong buổi chiến tranh, loạn lạc của nước nhà.

Từ khoá: Hải Thượng Lãn Ông, *Thượng kinh ký sự*, hành đạo, ẩn dật

THE IMAGE OF THE INTELLECTUAL IN THE TIME OF CHAOS IN THE HIGH-CLASS REPORT BY LE HUU TRAC

Dr. Ha Ngoc Hoa, Master Huynh Van Thang

Abstract: Le Huu Trac's *Thuong Kinh Ky Su* is a reportage recounting the author's journey to the capital to treat Crown Prince Trinh Can in the spring of 1872. Through the narrative of treating the illness, the work not only exposes the harsh realities of life in Thang Long, particularly within the confines of the lord's residence, but also reveals thoughts of an intellectual grappling with issues of fame, fortune, and the desire for seclusion amidst a nation in turmoil.

Keywords: Hai Thuong Lan Ong, *Thuong Kinh Ky Su*, preaching, seclusion

TOÀN VĂN:

Xét trong một phạm vi hẹp của lịch sử Việt Nam giai đoạn nửa cuối thế kỷ XVIII, thì Lê Hữu Trác (1724 – 1791) là một danh y, một nhà văn nổi tiếng. Bộ *Y tông tâm lĩnh* (Những lĩnh hội tâm huyết trong ngành y) gồm 66 quyển của ông được xem là bộ “bách khoa toàn thư” y học của thế kỷ XVIII. Theo nhà nghiên cứu Nguyễn Phương Chi thì “Đây là một công trình kế thừa có phê phán và sáng tạo trước tác y học của nhiều thế hệ... thể hiện một thái độ độc lập suy nghĩ, quyết tìm đến chân lý bằng một bản lĩnh dứt khoát: “Thà đắc tội với các bậc tiền bối chứ quyết không phụ sở học của tôi”. Bộ *Y tông tâm lĩnh* ngoài giá trị khoa học sáng ngời, còn có giá trị văn học rất đáng kể, không riêng gì những phần thơ văn trong đó mà ngay cả những phần tác giả ghi chép khoa học thuần túy vẫn có sức rung cảm đối với người đọc như những tác phẩm văn chương”. Ngoài *Y tông tâm lĩnh* thì *Thượng kinh ký sự* là tác phẩm đặc sắc, in đậm dấu ấn tâm hồn nhà văn

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TÂN
79 Lý Thường Kiệt - P. Cửa Nam - TP. Hà Nội
Văn phòng: (024)39332279 - 39332281
Email: nhaxuatbanthongtan@vnanet.vn

HẢI THUƠNG LÃN ÔNG LÊ HỮU TRÁC DANH NHÂN VĂN HÓA VÀ GIÁ TRỊ DI SẢN (KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC TẾ)

Chịu trách nhiệm xuất bản và nội dung:

Giám đốc, Tổng biên tập Phùng Thị Mỹ

Biên tập:

Trịnh Lê Nam, Nguyễn Thị Thu Hồng

Trình bày bìa, chế bản:

Đỗ Huy Bình

Sửa bản in:

Minh Quang

Đối tác liên kết:

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Hưng Yên

ISBN: 978-632-605-273-2

In 100 cuốn, khổ 21cm x 29.7cm. In tại Công ty Cổ phần In Viễn Đông, km 19 + 400, Xã Nguyễn Văn Linh, Tỉnh Hưng Yên.

Giấy ĐKXB số: 219/QĐ-NXBTT ngày 24 tháng 12 năm 2025.

Quyết định xuất bản số: 5550-2025/CXBIPH/01-78/ThT.

In xong và nộp lưu chiểu Quý I năm 2026.